

TTB-UZMANLIK DERNEKLERİ EŞGÜDÜM KURULU- XIII. TIPTA UZMANLIK EĞİTİMİ KURULTAYI KATILIM RAPORU

TTB-Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu- XIII.Tıpta Uzmanlık Eğitimi Kurultayı, İstanbul Tabip Odası'nın ev sahipliğinde, 30 Kasım- 2 Aralık 2007 tarihleri arasında, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Oditoryumu'nda gerçekleştirilmiştir.

Kurultayın ilk günü, İstanbul Tabip Odası'nda uzmanlık derneklerinden temsilcilerin katılımıyla, TTB-UDEK Çalışma Grupları Genel Kurulu toplanmıştır. Genel Kurulda TTB-UDEK Çalışma Grupları Yönergesi ele alınmış ve;

- 1) Toplum Sağlığını Geliştirme,
- 2) Sağlık Hizmetlerinin İyileştirilmesi,
- 3) Bilimsel Araştırmalar,
- 4) Etik,
- 5) STE/SMG ve
- 6) İnsan Gücü Planlaması çalışma gruplarının eylem planları ve uzmanlık dernekleri ile

çalışma grupları yürütme kurullarının bu konudaki destekleri tartışılmıştır.

Daha sonra, her çalışma grubunun ayrı ayrı yapacağı toplantılara geçilmiştir. Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Uzman Hekimleri Derneği adına Bilimsel Araştırmalar Çalışma Grubu'na Dr. Nuri Çetin, STE/SMG Çalışma Grubu'na Dr. Demet Parlar ve Etik Çalışma Grubuna Dr. Nebahat Sezer katılmıştır. İnsan Gücü Planlaması Çalışma Grubu, yeter sayıda katılımcının olmaması nedeniyle feshedilerek, Sağlık Hizmetlerinin İyileştirilmesi Çalışma Grubu ile birleştirilmiştir.

Bilimsel araştırmalar çalışma grubu toplantısında, geçen yıl yapılan faaliyetler özetlenerek, Türk Nefroloji ve Kardiyoloji Derneklerinin yapmış oldukları çok merkezli çalışmaların sunumu yapılmış ve bunların diğer derneklere örnek olması temennisinde bulunulmuştur. Derneklere geçen yıl gönderilen anketlerin daha kapsamlı hale getirilerek tekrarlanması uygun görülmüştür. Katılımcı sayısının 22, temsil edilen dernek sayısının 20 olduğu toplantıda, Türkiye'de yayınlanan dergilerin bilimsel kaliteleri, ulusal ve uluslararası indekslere giren dergiler konusu gündeme alınmıştır. Bilimsel araştırmalar ve yayıncılığın geliştirilmesi için;

- Derneklerin yayın organlarının bilimsel dergilere dönüştürülmesi, yayın organı olarak bilimsel bir dergi yayınlayan derneklerin de, ulusal ve uluslararası indekslere girmek için çaba harcamaları,
- Dernek bütçelerinden bilimsel çalışmalara ayrılan payın artırılması ve
- Ulusal yayıncılığın teşvik edilmesi kararlaştırılmıştır.

Etik Çalışma Grubu toplantısında ilk olarak dernek temsilcileri ile tanışma ve toplantı ile ilgili beklentilerinin alınmasından sonra, 1 Aralık 2006 tarihinde İzmir’de düzenlenen XII. TUEK bünyesinde seçilen ve 5 kişiden oluşan yürütme kurulunun eylem planlarının yaşama geçirilmesinde hangi aşamaya geldikleri konusu incelenmiştir. Etik Çalışma Grubu Başkan ve Sekreteri tarafından, eylem planı çerçevesinde taslak rehberlerin hazırlandığı ve bu taslakların uzmanlık derneklerine gönderildiği ve ilgilenen derneklerden gelen geri bildirimlerle yeniden düzenlendiği belirtilmiştir. Geri bildirim yapan dernekler arasında Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Uzman Hekimleri Derneği’nin de bulunduğu bildirilmiştir. Etik Çalışma Grubu Sekreteri tarafından sırasıyla **Aydınlatılmış Onam Taslak Rehberi, Dernek Etik Kurul Taslak Rehberi, Hasta Hakları Taslak Rehberi ve Hekim- Endüstri İlişkisi ve Promosyon Etiği Taslak Rehberi** okunmuş ve tartışmaya açılmıştır. Grup çalışması sonrası, dernek temsilcilerinin görüşleri alınarak, taslaklar üzerinde yapılacak değişiklikler belirlenmiş ve hazırlanacak raporun kurultayda sunulurken, derneklere gönderilmesine karar verilmiştir.

Özellikle;

-Sunulan Aydınlatılmış Onam Formunun genel bir taslak olduğu ve bu taslak üzerine kurulu onam formlarının, her uzmanlık derneği tarafından ayrı ayrı hazırlanabileceği fikri benimsenmiştir.

-Dernek Etik Kurulları Taslak Rehberi içinde yer alan “etik dışı davranışlara karşı dernek etik kurulları sözlü uyarı, yazılı uyarı, kınama v.b yaptırımlar uygulayabilir” ibaresi, bu görevin onur kurullarına ait olması nedeniyle çıkarılmıştır.

-TTB-UDEK Çalışma Grupları Yönergesi’nde yer alan çalışma grupları yürütme kuruluna, Etik Çalışma Grubunu temsilen Başkan ve Sekreterin katılmasına karar verilmiştir.

-5 çalışma grubunun, her uzmanlık derneği bünyesinde de kurulmasının TTB-UDEK çalışma gruplarının sürekliliğine ve etkin çalışmasına önemli katkılar sağlayabileceği kanaatine varılmıştır.

1 Aralık kurultayın ikinci günü ana program çerçevesinde;

-İlk panelde **Tam Süre Çalışma ve Sağlık Hizmetleri** konusu Sağlık Bakanlığı, meslek örgütleri, üniversite öğretim üyeleri ve asistanların bakış açısıyla değerlendirilmiştir. Panelde “tam süre çalışma, hekimlerin muayenehane açmadan, ek görev almadan, yeterli ücretlerini kamu kuruluşundan alarak tüm emeklerini kamusal hizmete vermeleri” olarak tanımlanmıştır. Bunun sağlanabilmesi için, tam süre sisteminin tamamen ve sadece genel bütçeden finanse edilmesi, ekonomik koşulların yeterli olması, yatan hastayla ilgili genel/özel ayrımı

yapmasına olanak vermemesi, bütün kamu kuruluşlarında aynı biçimde uygulanması ve sistemin sürekliliğinin güvenceye kavuşturulması gerektiği belirtilmiştir.

-İkinci panelde **Tıpta Uzmanlık Eğitimi ve Çalışma Süreleri**, bu sürelerin nasıl olması gerektiğinden hareketle, asistan eğitimine etkisi, ülkemiz mevzuatında yer alma şekli ve Avrupa Birliği'ndeki ülkeler göz önüne alınarak tartışılmıştır. Bu panelde;

-Eğitim merkezlerinin yeterli alt yapı ve öğretim üyesi olmadan asistan eğitimi yapmamları gerektiği belirtilmiş, yeterlik kurullarının eğitim merkezlerini ziyaret ederek yeterlik belgesi vermeleri ve yeterlik belgesi alamayan bölümlerin asistan alamamalarının sağlanması gerektiği vurgulanmıştır.

-Yetersiz alt yapıya ve öğretim üyelerine sahip tıp fakültelerinin uzmanlık eğitimini en fazla bozan kurumlar olduğu söylenmiştir. Yeni açılan her üniversiteye alt yapısına ve ülke ihtiyaçlarına bakılmaksızın asistan kadrosunun verilmemesi ve kadro tespitlerinin DPT verilerinin ışığında ve mutlaka Uzmanlık Derneklerinin de önerisi alınarak yapılması gerektiği belirtilmiştir.

-Hazırlanmış olan ve uzun süredir bekleyen "Uzmanlık Tüzüğü"nin çıkarılarak, rotasyon sürelerinin tekrar düzenlenmesinin gerekli olduğu söylenmiş ve asistanların araştırma ve tez hazırlama için rutinden ayırabildiği bir eğitim programının geliştirilmesi gerektiği bildirilmiştir.

-Uzmanlık sınavının her eğitim merkezinde yapılması yerine, merkezi bir sınav getirilmesinin uygun olabileceği söylenmiştir.

-Eğitim ve Araştırma hastanelerinde eğitime ilişkin faaliyetlerin son derece azaldığı, günlük faaliyetlerin nerdeyse tamamının sadece sağlık hizmeti vermeye yönelik düzenlendiği ve bunun eğitim ve sağlık hizmetlerinin iyileşmesi bir yana, sorunları ve çelişkileri artırdığı vurgulanmıştır.

-Hukuksal açıdan incelendiğinde, Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun ile ülkemizde sağlık personeli için çalışma süresinin haftalık 45 saat olarak belirlendiği, ancak gerek kanunlar gerekse yapılan düzenlemelerle fazla çalışmaya ilişkin bir süre sınırına yer verilmediği belirtilmiştir. Bu nedenle normal dışında belirlenen nöbet süreleri ile hekimlerin çalışma saatlerinin İş Kanununda belirtilen sürelerin hayli üstüne çıkabildiği bildirilmiştir. Hekimlerin çalışma sürelerinin yalnızca hekimleri ilgilendirmediği, topluma verdikleri sağlık hizmetinin güvenliğine ve niteliğine etki ettiği gerçeğinin kabul edilerek, çalışma sürelerinin uluslararası kabuller ve üst hukuk normlarında belirtilen sınırlar içerisinde kalması gerektiği belirtilmiştir.

-Kurultayın ilk gününün son oturumu olan **Yeterlik Kurulları** ile ilgili panelde sürekli mesleki gelişim ve yeniden değerlendirme süreci, kurum ziyaretleri ve uzmanlık eğitim programının hazırlanması konuları tartışılmış, yeterlik kurulları ile uzmanlık dernekleri arasındaki ilişkiler ve sorunlar ele alınmıştır.

Bu panelde;

-SMG süpervizyon altında yapılan eğitimden çok, yaşam boyu süren ve kişinin kendisinin yönlendirdiği bir öğrenim süreci olarak tanımlanmıştır. SMG programının oluşturulmasında aşağıdaki amaçların gözetilmesi gerektiği belirtilmiştir.

- 1) Hasta bakımının kalitesinin artırılması,
- 2) Sürekli öğrenim ve kendi kendini geliştirmenin teşvik edilmesi,
- 3) Yetkinliğin kanıtlanması,
- 4) Sağlık hizmetleri sisteminin değerinin artırılması.

-Bu panelde yeterlik kurulu çerçevesinde kurum ziyaretleri ve akreditasyonu, Türk Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Yeterlik Kurulu-Akreditasyon Komitesi Başkanı Prof. Dr. Fitnat Dinçer tarafından anlatılmış, Avrupa FTR Boardu Akreditasyon Komitesi örnek alınarak başlanılan çalışmaların, ilk olmanın da getirdiği zorluklarla 3 yıllık bir süreçte tamamlandığı ve şu anda Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon alanında akreditasyon işlemlerinin düzenli ve başarılı bir şekilde yürütüldüğü belirtilmiştir. Ayrıca panelde diğer konuşmacılar tarafından da kurum ziyaretleri ve akreditasyonunu gerçekleştiren tek yeterlik kurulunun, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Yeterlik Kurulu olduğu vurgulanmıştır.

-Yeterlik Kurullarının Uzmanlık Dernekleri tarafından desteklenmesi gerektiği belirtilmiştir.

-Uzmanlık Eğitim Programının Hazırlanması ile ilgili olarak, Türkiye Çocuk Cerrahisi Derneği Yeterlik Kurulu Başkanı, kendi alanlarında hazırladıkları eğitim programı ve asistan karnesini ayrıntıları ile anlatmıştır. Uzmanlık Eğitim programlarının her uzmanlık dalında eğitimin standardize edilmesi, kalitenin yükseltilmesi, eğitim kurumlarının verdikleri eğitimin eşit hale getirilmesi ve bu standartları sağlayabilen kurumların eş yetkilendirmesinin sağlanmasını gerçekleştirmeye yönelik olarak hazırlanması gerektiği belirtilmiştir.

2 Aralık Kurultayın son günü;

- İlk oturumda **Uzmanlık Derneklerinde Yapılanma, Yönetim ve İşleyiş Sorunları** ele alınmıştır. Bu panelde;

-TTB-UDEK bünyesinde 68'i asıl, 32'si gözlemci olmak üzere toplam 90 dernek yer aldığı belirtilmiştir. TTB-UDEK'in 2007'de yayınladığı üyelik ölçütlerinde, dernek tüzüğünde aşağıda sıralanan dört nokta ile ilgili açıklamaların yer alması şartını getirdiği vurgulanmıştır.

- 1) Uzmanlık derneğinin toplum yararını gözetilen bir kuruluş olması,

2) Uzmanlık alanında topluma sunulan sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesine yönelik çalışmaların hedeflenmesi

3) Üyelerinin uzmanlık alanı ile ilgili hakalarının korunması

4) Uzmanlık derneği etkinlik alanlarının a) eğitim (STE/SMG) b) Sağlık hizmetlerinin standartlarının saptanması ve kalitesinin geliştirilmesi c) Toplum sağlığı ve toplumun eğitimi d) Bilimsel araştırmaların desteklenmesi ilkelerini kapsamaması

-Uzmanlık alanının temsiliyetinin, uzmanlık dernekleri açısından önemli olduğu belirtilmiş ve temsiliyetin önemli unsurlarının,

1) Uzman Hekimlerin ilgili derneğe üyelik oranı,

2) Uzmanlık öğrencilerinin üyelik durumu,

3) Hekim dışında üyelerin yer alması ve

4) Uzmanlık alanının birden fazla dernekle temsiliyeti olarak özetlenebileceği bildirilmiştir.

- Uzmanlık alanının birden fazla dernekle temsiliyeti durumunda, ortak yeterlik kurulları oluşturmak üzere çaba harcanması gerektiği belirtilmiştir. Yapılan bildirimlerden ilgili alandaki pek çok uzmanın alanındaki tüm derneklere üye olduğu anlaşılmış ve bu durumda, tek bir dernek ya da birlik çatısı altında birleşmenin çok zor bir süreç olmayacağı ve ilgili uzmanlık alanına büyük güç katacağı vurgulanmıştır.

- Uzmanlık derneklerinde seçim sürecine her bir üyenin katılımının sağlanmasının önemli olduğu, derneklerin yönetim ilkelerinin, dernekler yasası ve dernek tüzüklerine uygun olarak saptanması gerektiği ve alınan kararların derneğin yönetim organları, web sitesi ve elektronik posta mesajları ile tüm üyelere ulaştırılmasının sağlanması gerektiği belirtilmiştir.

Son gün ikinci oturumda;

-İlk olarak **Türkiye’de Bilimsel Araştırmalar ve Güncel Sorunlar** konusu ele alınmıştır. Bilimsel araştırmalar, ülkemizdeki uygulamaların ışığında yayın etiği, hasta hakları, akademik yükseltmeler ve uzmanlık tezleri kapsamında tartışılmıştır. Bu panelde;

-Bir bilimsel çalışmada kanıt sağlama, doğruluğu kanıtlama, önyargısız olma ve tarafsızlığı korumanın vazgeçilmez gerekler olduğu belirtilmiştir.

-Araştırma etiğinde uyulması gereken ana ilkeler aşağıdaki şekilde sıralanmıştır;

1)Kişiyeye saygı

2)Yararlılık

3)Kötü davranmama

4)Adalet

5)Dürüstlük ve bütünlük

-Çalışma için hazırlanan onam belgesinde;

1)Araştırmanın amacı, yapısı ve süresinin,

2)Araştırma kapsamında yapılacak işlerin doğru bir şekilde açıklanmasının,

3)Çalışmadan beklenen bilimsel yararların,

4)Çalışmada oluşabilecek olası risklerin,

5)Çalışmaya katılacak kişinin çalışmaya katılmada, katılmamada ve araştırmanın herhangi bir aşamasında onamını geri çekmede özgür olduğunun,

6)Araştırmaya katılmamanın yada çekilmenin hekim açısından bir önyargı oluşturmayacağına açıkça belirtilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

-Ülkemizde bilimsel yayıncılığın geliştirilmesi için;

1)Ulusal yayın ve bildirilerin özendirilmesi,

2)Türkiye’de yayınlanan dergilerin uluslararası indekslere girmesinin özendirilmesi,

3)Bilimsel proje ve fonların ödüllendirilmesi ve,

4)Uluslararası indekslere giren yayınların ödüllendirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Kurultayın son oturumunda, **Uzmanlık Dernekleri ve kongreler** konusu irdelenmiştir.

Bu oturumda, uzmanlık derneklerinin kurumsal sponsorluklarla güçlenmiş ve eğitimi kendisi planlayan, eğitim için kaynaklarını şubeleşerek demokratik olarak dağıtan, özellikle asistan eğitiminde sponsor vurgusunu ortadan kaldıran, üyelerinin ihtiyaçlarını iyi tespit ederek, bunlara yönelik programlar oluşturan, kongrelerin sosyal ortamlar olduğu gerçeğini akıldan çıkarmadan ama her türlü aşırılıktan uzak organizasyonları hedefleyen, yer seçiminde özen gösteren ve kongre merkezlerini tercih eden bir yapılanma içine girmeleri gerektiği belirtilmiştir.

Kurultay programı içerisinde ayrıca ilki İstanbul Tabip Odası tarafından hazırlanan “**Hekimlerin Bakış Açısıyla Sürekli Mesleki Gelişim**” konulu, ikincisi ise Avrupa Tıp Uzmanları Birliği Başkanı ve Genel Sekreterinin de katılımıyla gerçekleşen “**Uzmanlık Eğitiminde Değerlendirme, Ülkemizde ve Avrupa Ülkelerinde Kredilendirme**” konulu konferanslar verilmiştir. Asistan Hekimler Eşgüdüm Kurulu ilk Asistan Çalıştayı’nın da yapıldığı Kurultay, sonuç bildirgesinin okunmasıyla sona ermiştir.

Saygılarımızla

Dr.Nuri Çetin

Dr.Nebahat Sezer